

eventuelt paafører vedkommende Ejere Tab, maa man ogsaa i Henhold til vore bestaaende Love yde vedkommende Ejere fuld Erstatning. Jeg vil slutte disse korte Bemærkninger med igen at udtale Ønsket og Haabet om, at det maa lykkes os at overvinde disse Vanskeligheder med Hensyn til dette Spørgsmaal. Det er min Tro, at det kan lykkes os, og det vil jeg, som sagt, sætte Pris paa.

Kofoed: Jeg vil takke den højtærede Undervisningsminister for den velvillige Stilling, han indtog overfor det Par Indvendinger, jeg fremkom med i min første Tale her i Dag; den Slags smaa Enkelt-heder vil der sikkert ogsaa i Udvalget blive Lejlighed til at komme ind paa, og om disse bliver vi nok enige. Vanskeligere synes det ogsaa i Aar at naa til Enighed om det store Spørgsmaal om Færdselsretten. De Udtalelser, der faldt fra det ærede Medlem fra Hjørring (Vanggaard), og til Dels ogsaa de Udtalelser, der faldt fra Venstres Ordfører (Westergaard), giver mig dog et Haab om, at det med dette Partis Mænd vil være muligt at naa til Enighed indenfor Udvalget. Men jeg er, efter at have hørt det ærede Medlem for Københavns 1ste Valgkreds (Wulff) og ikke mindst det ærede Medlem for Københavns 6te Valgkreds (Foss), tilbøjelig til at at nære den Opfattelse, at med disse ærede Medlemmer vil det være ganske overordentlig vanskeligt at opnaa Enighed om de Spørgsmaal, som efter min Mening er Lovforslagets væsentligste, dem, som omhandles i §§ 19 og 20. Det ærede Medlem for Københavns 1ste Valgkreds syntes at gaa ud fra, at Ejeren af en Ejendom, der støder op til Havet, har den fulde privatrettlige Raadighedsret over Strandbredden. Det er fremhævet gentagne Gange baade i Lovforslagets Anmærkninger, under Forhandlingerne her i Salen og i Udvalget, at det er et overordentlig tvivlsomt Spørgsmaal, og at ganske overordentlig meget taler mod det ærede Medlems Opfattelse af denne Sag. Jeg har den Opfattelse, at de udyrkede og ubevoksede Strækninger aldrig med Rette har tilhørt Ejerne af de tilgrænsende Ejendomme som saadanne — at de maaske under særlige Omstændigheder kan have erhvervet Hævd paa Strandbredden, er en anden Sag, men det er ikke den almindelige Regel; den udyrkede Strandbred har fra Arilds Tid været udenfor de private Besidderes Ejendomsret. Det stemmer ogsaa med Sagens Natur,

og saavidt jeg ved, er det i Overensstemmelse med den Regel, man følger i andre Landes Lovgivning. I gamle Dage har det sikkert heller ikke nogen Sinde været omdisputeret, men er blevet betragtet som noget ganske selvfølgeligt, og som det ærede Medlem fra Frederiksværk (Niels Petersen) fremhævede, er det Almuens Opfattelse Landet over og gammel Retsopfattelse, at den Mand, som ejer en Ejendom, der grænser op til Stranden, ikke har ubetinget privatretlig Ejendomsret ogsaa over den udyrkede og for Græs vækst blottede Strandbred. Endnu den Dag i Dag falder det ikke nogen Ejer ind Landet over at betragte den udyrkede Strandbred som et Sted, hvorfra man kan udelukke andre, og hvor han kan forbyde almindelig Færdsel. At han ikke har Lov hertil, er den almindelige Retsopfattelse her i Landet, det er kun i Nærheden af Hovedstaden og enkelte andre større Byer, hvor der er Lejlighed til at sælge Villaparcer, at man har fundet paa en anden Opfattelse, men det er netop dér, det tiltrænges, at man aabner Adgangen til Stranden. Forholdet er det, at efterhaanden som Jorden er taget i Besiddelse her i Landet, er det kun den Jord, man har haft Nytte af, og ikke de tilstødende Jordstykker, man har inddraget og faaet Hævd paa; men den udyrkede og for Græs vækst blottede Strandbred har man ikke lagt Haanden paa. Da man her i Landet indførte Matrikel, tænkte man aldeles ikke paa at inddrage de udyrkede og ubevoksede Strandbredder under Matriklen; det er en Kendsgerning, at Matrikelkortene helt op i Nutiden som Regel endte, hvor den dyrkede Jord hørte op; jeg ved, at mange Landinspektører har fulgt den Regel, at de ikke maalte op længere end dertil, hvor den udyrkede Strandbred begyndte. Alt dette tyder paa, at det er en hævdvunden Opfattelse, at den private Ejendomsbesidder ikke uden videre kan gøre Krav paa at have Raadighedsret over den Strandbred, som dette Lovforslag slaar fast, at Almenheden har Adgang til at færdes paa. Man tager ikke noget fra Ejeren, han faar den samme Ret som enhver anden til at færdes dér, og han faar Ret til at færdes ogsaa paa Naboejerens Strandbred, han er ogsaa et Led i den Almenhed, for hvem man aabner en Adgang. Jeg ser ikke, at det, som foreslaas i Lovforslaget, er et Indgreb i Ejendomsretten. For mig staar det saaledes, at hvad der er nedlagt i §§ 19 og 20, er det vigtigste i Lovforslaget, og paa dette Punkt